

ענפי המשק

המשרדים הכלכליים

משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, משרד התיירות ומשרד החקלאות פועלים לעידוד צמיחה בת קיימא בענפי המשק השונים בשתי דרכים עיקריות:

- ייזום וקידום רפורמות מבניות וענפיות, שתכליתן שיפור כושר התחרות של המשק הישראלי וכן הגברת התחרות וצמצום מעורבות הממשלה בשווקים, באמצעות הסרת חסמים מנהליים ופתיחת 'צווארי בקבוק'.
- ניהול תקציב התמיכות למגזר העסקי, שנועד בעיקרו להשתתף בסיכונים המוטלים על החברות העסקיות.

מאפייני התקציב

מאפייניו העיקריים של התקציב לשנות הכספים 2009-2010 בתחום המשרדים הכלכליים הם:

- יצירת התנאים להיווצרותם של מקורות תעסוקה שיענו על צרכים כלכליים ארוכי טווח, תוך מתן עדיפות לאזורי הפריפריה.
- פיתוח הפעילות הכלכלית הבין-לאומית של ישראל, ובכלל זה הסכמי סחר, קידום התיירות וקידום הייצוא הישראלי לשאר מדינות העולם.
- עידוד מחקר ופיתוח כאמצעי לפיתוח תשתית ידע, שתנצל ותקדם את יתרונותיה היחסיים של ישראל בתעשייה ובחקלאות.

ענף התעשייה

בשנת 2008 נמשכה אמנם הצמיחה של המשק הישראלי והיא עמדה על 4%, אך במחצית השנייה של השנה עלה התמ"ג בכ-1.3% בלבד לפי נתוני המגמה. התוצר העסקי בשנת 2008 עלה ב 4.4% כאשר במחצית השנייה של השנה חלה האטה ניכרת בשיעור הגידול. המשק הישראלי הושפע מהמיתון בשווקי העולם אשר החל בעקבות המשבר הפיננסי בשנת 2008.

התוצר העסקי מהווה כ- 75% מהתוצר המקומי. מתוך התוצר העסקי, מהווה התוצר התעשייתי 22%, והשירותים והמסחר מהווים 54% נוספים. על כן יש לענפים אלו השפעה משמעותית על צמיחת המשק. המגזר העסקי תרם

את חלק הארי בצמיחת המשק בשיעורי גידול של 6.2% בשנת 2005, 6.4% בשנת 2006 ו- 6.2% בשנת 2007. הייצור התעשייתי בשנת 2008 עלה בכ-7% לאחר שזינק ב-4.6% בשנת 2007.

בחודשים ינואר- פברואר 2009 ירד הייצור התעשייתי בשיעור של כ-3.2% לעומת החודשיים הראשוניים אשתקד. הירידה בייצור חלה בשלוש מקבוצות ענפי הטכנולוגיה, אך בקבוצת הטכנולוגיה העילית חלה עלייה בשיעור של 8.6%.

ענף התיירות

החל משנת 2003 חלה התאוששות בתיירות הנכנסת לישראל לאחר המשבר שפקד את הענף משנת 2000, כתוצאה מהאירועים הביטחוניים בארץ. התאוששות זו נבלמה חלקית ולפרק זמן מוגבל כתוצאה מהמלחמה אשר פרצה בקיץ 2006. בשנה זו הסתכם מספר התיירים בכ-1.83 מיליון. בשנת 2007 שב הענף והתאושש, ועד סוף שנת 2007 נכנסו לישראל כ-2.3 מיליון תיירים, גידול חד של 25% בהשוואה לשנה הקודמת. מגמה חיובית זו נמשכה ואף התגברה במהלך שנת 2008, ותנועת התיירים בה הסתכמה בכ-2.8 מיליון תיירים. במקביל, נשמרת תנועה ערה של תיירות פנים בשנים האחרונות והיא מסתכמת בכ-12 מיליון לינות בשנה, מתוך סך לינות בבתי מלון רשומים של כ-20.5 מיליון.

הצעת התקציב לשנים 2009-2010 כוללת גידול בהקצאת המשאבים למתן מענקים לפיתוח התיירות.

ענף החקלאות

החקלאות מאופיינת בשנים האחרונות בשינויים הדרגתיים במבנה של המשק החקלאי. עיקר השינויים נובע מהגדלת יחידות הייצור ומהרחבת הייצור תוך צמצום מספר העוסקים בחקלאות ביחס להיקף הגידול, זאת כתוצאה מהפריון הגבוה בענף ומהגברת התחרות בו.

בהמשך למדיניות הממשלה להפנמת היתרונות לגודל ברפת, מדיניות שנועדה לשפר את היעילות במקטע הייצור בענף החלב, החליטה הממשלה, במסגרת אישור תקציב 2006, על צמצום היקף הפיקוח על מחירי מוצרי החלב לצרכן, כך שהוא יחול על ארבעה מוצרים בסיסיים בלבד. כמו כן, במהלך שנת 2007, קידמה הממשלה תיקון של חוק תכנון משק החלב. במסגרת תיקון זה, יעגן החוק החדש את הפיקוח על מחיר המטרה שהמחלבות משלמות ליצרנים עבור ליטר חלב. שני השינויים יעגנו במסגרת חקיקתית את התכנון וההסדרה הקיימים בענף החלב.

בדומה לתהליך שהתרחש בענף הרפת ובמטרה לייעל ולשפר את תנאיי הייצור והשיווק של ביצי מאכל בארץ, החליטה הממשלה, בהחלטה מספר 1855 מיום 24 ביוני 2007 על תכנית לעידוד ההתייעלות במשק הייצור והשיווק בענף ביצי המאכל. תכנית זו צפויה להוריד את מחיר הביצים לצרכן ולשפר את כושר הייצור תוך הגדלת יחידות הייצור ושיפור התנאים התברואתיים הקיימים בלולי ההטלה בארץ.

בנוסף לאמור, בהחלטת ממשלה מספר 147 מיום 12 במאי 2009, הוחלט לאמץ את העקרונות הבאים: מתווה הפחתה למכסת העובדים הזרים בענף החקלאות בישראל בין השנים 2009-2015; בחינה עתידית משותפת של העסקת חלק

מהעובדים הזרים בענף החקלאות במתכונת עונתית; תמיכה ממשלתית במחקר ופיתוח של טכנולוגיות; מיכון ותהליכי ייצור לחיסכון בידיים עובדות בסך של 30 מיליון ש"ח לאורך תקופת ההסכם; ותמיכה בסכום של 250 מיליון ש"ח בפריסה רב-שנתית בהטמעתם בשטח. כן קובע המסמך הקצאה של 45 מיליון ש"ח עבור תמריצים להעסקת עובדים ישראלים במהלך שנות הסיכום. לאור האמור, מכסת העובדים הזרים שיועסקו בחקלאות בשנים 2009-2010 תעמוד על 27,500 ו-26,000 בהתאמה. בשנת 2015 תעמוד מכסת העובדים הזרים על 18,900.

ענף התקשורת

בשנים האחרונות מצוי שוק התקשורת בישראל במגמת האצה. חלקו של שוק התקשורת בכלל התוצר נאמד בכ-4.6% מהתוצר. מדיניות הממשלה בענף מתבססת על העיקרון שלפיו קידום התחרותיות בשוק התקשורת הוא הבסיס לשיפור, להספקת השירותים ולהוזלת רמת המחירים לטובת הצרכנים הפרטיים והעסקיים. בהתאם למדיניות זו, הופכת הממשלה בהדרגה משחקן פעיל בשוק התקשורת לרגולטור העוסק בפיקוח על הפעילות המתקיימת בו בלבד, זאת באמצעות הקטנת אחזקותיה בחברת 'בזק', קידום המהלך להסרת המגבלות החלות על חברת הדואר וקידום הפרטת החברה.

מדיניות הממשלה בשנות הכספים 2009-2010 צפויה להתמקד בקידום התחרות בתחום התקשורת ובפיקוח על החברות הפעילות במגוון תחומי התקשורת. בכלל זאת, בשנות התקציב יפעלו גופי הרגולציה השונים לקידום הרפורמה בתחום שידורי הטלוויזיה; תיעשה פעילות לשיפור רווחת הצרכן בתחום הטלפוניה הנייחת והניידת; וייעשו שינויים להרחבת מגוון השירותים הניתנים על ידי בנק הדואר.